

De Wonderlijke
WEGEN DES HEEREN,
OF
DE AVOND VOOR EN NA HET KERSTFEEST.

DOOR
J. P. VAN DER MAAS JR.

Tweede Druk,
MET 4 PLATJES

A. BERENDS, 'S GRAVENHAGE.

DE WONDERLIJKE WEGEN DES HEEREN

OF

De avond voor en na het Kerstfeest.

1. DE BEDROEFDE WEDUWE.

Het was stil in de woning van De Rijk, dat wil zeggen: er heerschte niet die gewone levendigheid als anders, wanneer vader en moeder met hun zoontje Jakob, een jongetje van acht jaar, bij elkander zaten te keuvelen. „En waarom was het dan nu stil?” zult ge wel vragen. De Rijk was ziek en lag op sterven. Hij had van zijne jeugd aan altijd ijverig gewerkt, en zijn brood met timmeren verdiend. Ofschoon hij De Rijk heette, behoorde hij echter niet tot de rijke klasse, hoewel hij evenmin arm was te noemen. Omdat hij van 's morgens tot 's avonds den tijd goed besteedde, had hij niet noodig van de liefdegiften van anderen te leven. In den gezelligen huiselijken kring sleet hij de aangenaamste oogenblikken zijns levens. In dat opzicht kon men hem rijk noemen; maar bovenal kon dit van hem gezegd worden, omdat hij den Heere Jezus als zijn Zaligmaker had leeren kennen en in Hem geloofde. Zijne grootste vreugde was, na voltooiden arbeid, bij zijne vrouw en Jakob te zijn. Als moeder het avondeten gereed maakte, speelde vader met Jakob, of vertelde hem wat, waar Jakob altijd gretig naar luisterde. Gij kunt wel denken, dat de knaap steeds naar het uur verlangde, waarop vader thuis kwam.

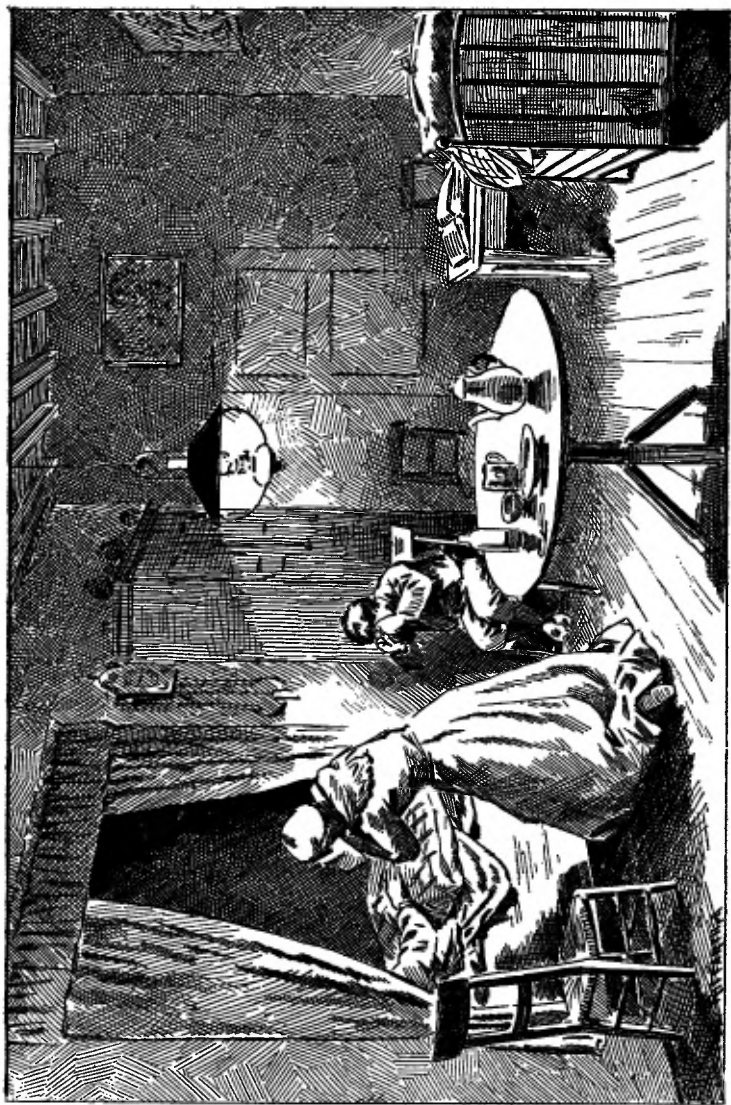
Eens op een avond, in de maand October, kwam De Rijk vermoeid te huis. Hij gevoelde zich ziek, zeer ziek. Met behulp zijner vrouw ging hij naar bed en bleef sukkelend tot den avond *voor* het Kerstfeest. Al dien tijd was hij bijna niet uit bed geweest. De goede vrouw verzorgde haren man met inspanning harer krachten. Wie haar een paar maanden vroeger gezien had, of nu zag, kon het haar maar al te wel aanzien, dat er eene groote verandering had plaats gevonden. Door het vele waken was zij machteloos geworden; de gedachte, haren lieven man wellicht spoedig te moeten missen, deed haar in tranen wegsmelten. Gelukkig, dat zij in Gods woord troost zocht en vond. Nu zult ge begrijpen, waarom het op den avond *voor* het Kerstfeest in de woning

van de Rijk zoo stil was. Treden we die woning eens binnen. In een niet zeer groot vertrek staat alles in goede orde. Eene tafel staat in het midden van het vertrek, waarop een drankje en eenige ververschingen geplaatst zijn. Langs de witte, goed onderhouden wanden staan eenige stoelen, waarboven bijbelsche platen hangen. Aan het eene einde der kamer bevindt zich eene kast en eene bedstede; tusschen beide hangt eene oude klok, die door haar gestadig getik de treurige stilte afbreekt. Aan het andere einde staat eene krib, waar Jakob in slaapt, en een tafeltje met een opengeslagen bijbel.

De dokter was zoo even vertrokken. Hij had bij zijn vertrek bedenkelijk het hoofd geschud. Eenige oogenblikken daarna sloeg De Rijk de oogen op, terwijl zijne vrouw voor het bed op de knieën lag. Jakob zat op een stoel te schreien. — Eensklaps stond moeder De Rijk op en vroeg: „Hoe gaat het, lieve man? Zoudt ge nog niet eens innemen?” De bedrukte vrouw hoopte altijd nog op beterschap, niettegenstaande die hoop flauw was. „Ik gevoel mij zwak; het zal wel spoedig met mij gedaan zijn,” zeide De Rijk, „gaarne zou ik Jakob nog eens zien.” Deze naderde het bed van zijn vader, en kustte hem de bleeke wangen.

„De Heere zal voor u zorgen, mijn kind! — vader moet moeder en u verlaten. — Wees gehoorzaam aan moeder; denk er om, dat de Heere alles hoort en ziet. — Laat ik u mijn zegen geven.” Hij legde beide handen op het hoofd zijns zoons, en naar oud gebruik zegende hij hem. Aandoenlijk oogenblik! Het luide snikken van moeder en zoon brak de doodsche stilte af, toen vader zweeg. Alle hoop op redding was nu voor hen ten eenenmale vervlogen.

„Weent zoo niet, mijne dierbaren, — mijn taak is weldra volbracht; — de Heere roept mij; — Hij heeft beloofd — de man der weduwen — en de vader der weezen te zijn,” stamelde De Rijk. Hier hield hij op; ook hij was blijkbaar aangedaan, want o, hij beminde beiden zoo vurig. Een poosje daarna hernam de zieke: „Laat ons niet te bedroefd zijn. — De wil des Heeren geschiede. — Nog één kus — dierbare vrouw! — geliefde zoon! — tot wederziens!” — Hij strekte de bevende, zwakke hand uit, klemde die van moeder en zoon in de zijne; drukte een laatsten kus op beider wangen, een pijnlijke trek plooidde een oogenblik zijnen mond en . . . de bijna dertigjarige was niet meer.

De bedrukte vrouw hoopte altijd nog op beterschap.

Doodstil was het opnieuw in de treurige woning. — In de eerste oogenblikken was het beiden onmogelijk te weenen. Zij konden zich nog niet voorstellen, dat zij hun man en vader verloren hadden. Maar toen de bureu, die hen hadden zoeken te troosten, De Rijk zijn laatste kleed hadden aangedaan, en weer vertrokken waren, toen gevoelden zij eerst den slag, die hen had getroffen. Morgen zou het Kerstfeest zijn. Hoe had Jakob gehoopt met zijn vader naar de kerk te kunnen gaan, en nu, die lieve vader was niet meer.

En de jonge weduwe? Haar hulp, haar troost, haar raadsman lag daar zielloos ter neder. Nu was zij broodeloos. Wie zou voor haar en Jakob zorgen? Maar daarboven woont Hij, die gebied voert over leven en dood, die alles bestuurt en regeert. Hij, die geen musch vergeet te voeden, zal ook hen niet vergeten. Dat geloofde zij ook bij het ontzettende verlies, bij den vreeselijken slag, die haar getroffen had. De troostrijke waarheid: „Mijn oog zal op u zijn,” verzachtte haar leed. Zonder dien troost ware zij bezweken.

---

2. DE EDELMOEDIGE WELDOENSTER.

In eene rijk gemeubileerde zaal zaten twee dames, waarvan de eene vijf-en-veertig, de andere vijf-en-twintig jaar oud scheen te zijn. Het was avond. Een helder vuurtje brandde in den gezelligen haard, die de plaats van de gewone kachel innam. Eene prachtige tafellamp verlichtte het vertrek, en deed de voorwerpen goed uitkomen. De oudste der dames zat in een rijk bewerkten stoel met een boek in de hand, terwijl de jongere bezig was met eenig naaiwerk.

„Wees zoo goed en werp een blokje op het vuur, Gonda!” zeide de bejaarde dame, „het zou hier koud beginnen te worden.” Zij legde het boek, waarin zij eenigen tijd gelezen had, op de tafel en hernam: „wat zullen de arme menschen het hard te verantwoorden hebben in deze koude!”

„Ja, mevrouw!” was het antwoord. „Het Kerstfeest zal voor velen, die van alles verstoken zijn, niet heel aangenaam zijn.”

„Morgen Kerstfeest,” zeide de bejaarde dame en zuchtte. Gonda kon onmogelijk gissen, dat zij hier eene teedere snaar had aangeroerd. Sinds negen maanden als gezelschapsjuffrouw bij Mevrouw van Staal werkzaam, had zij het goed, en ge-

noot eene christelijke behandeling. Het verschil van stand tusschen mevrouw van Staal en Gonda was groot; maar, hoewel de laatste het ontzag niet uit het oog verloor, dat zij mevrouw van Staal verschuldigd was, waren beiden toch vriendinnen te noemen. Gonda had iets liefelijks en aantrekkelijks en mevrouw van Staal was minzaam.

„Morgen Kerstfeest! de gedenkdag van Christus' geboorte,” zuchtte deze op nieuw. Het was voor ieder, die haren levensloop kende, niet vreemd, dat zij zuchtte. Sinds dertien jaren was zij weduwe. Haar echtgenoot, generaal in Nederlandschen dienst, was in een oorlog in Oost-Indië gesneuveld. Een van de drie kinderen bleef haar bij zijn overlijden over. De oudste hadden zij vroeg moeten missen; de tweede, een meisje van zes jaren, werd later op tienjarigen leeftijd aan het moederhart ontrukkt, en de laatste, een knaapje van vier jaren kwam op wreede wijze om. Nooit kon mevrouw van Staal den avond *voor* het Kerstfeest vergeten; want op dien avond had die vreeselijke gebeurtenis plaats gevonden. Van echtgenoot en kinderen beroofd, zat zij nu eenzaam ter neder; alleen de gedachte aan een zalig wederzien matigde hare droefheid. Na eenig stilzwijgen hernam mevrouw: „Gonda! morgen na kerktijd moogt ge uwe zuster wel eens bezoeken. Hebt ge nog niets van haren man vernomen?”

„Heden morgen was het niet beter, mevrouw! de dokter gaf niet veel moed,” was het antwoord.

„Het zou voor uwe zuster een groote slag zijn, kind; doch de wegen des Heeren zijn majesteit en wijsheid. Gelukkig, wanneer we gelooven, dat alle dingen medewerken ten goede,” hernam de goedhartige dame.

Op eens werd er hard gescheld. Gonda, die juist opstond, ging eens zien wie er was, maar kwam niet weder binnen. Mevrouw riep een der andere bedienden, om naar haar wegblijven te vernemen. Deze kwam spoedig met een verslagen blik binnen met het bericht, dat de juffrouw bewusteloos, en zeker door eene duizeling overvallen was.

„Breng haar spoedig binnen, en ga een geneesheer halen,” zeide mevrouw.

Dit bevel werd onmiddellijk ten uitvoer gebracht, doch voor de dokter kwam, had Gonda haar bewustzijn herkregen. De tijding van den dood van De Rijk, de man harer zuster, had haar zoo getroffen.

Het zou voor uwe zuster een groote slag zijn, kind!

„De avond *voor* het Kerstfeest zal door die arme weduwe niet vergeten worden,” zeide mevrouw half hoorbaar. Nadat Gonda op bevel van den geneesheer eene aderlating had ondergaan, gevoelde zij zich veel beter; doch zij moest rust nemen.

In diep gepeins verzonken, riep zij eensklaps uit: „Wat zal mijne arme zuster nu toch aanvangen?”

„Is er geen God in den Hemel, die leeft en regeert, Gonda! Hij zal wel voor uwe zuster en haar kind zorgen.”

„Ja, mevrouw! dat is waar; maar haar echtgenoot ziet zij nimmer weder.”

„Hier op aarde niet, meisje! maar er is een leven na dit leven. Het geloof in Hem, die de opstanding en het leven is, doet naar den tijd des wederziens verlangen. De Heere is geboren om vrede op aarde te brengen. Hebben de engelen dat niet liefelijk doen hooren? Ook mijn leven is rijk aan telenstellingen, hartverscheurende herinneringen, maar: „in de menschen een welbehagen,” is de engelentoon, die door de velden van Efratha weerklonk, en in onze harten moet gehoord worden, zal het wel zijn.”

Gonda zuchtte, en na haar meesteres gegroet te hebben, begaf zij zich ter ruste.

Daar zat de diep bedroefde weduwe en kinderlooze moeder alleen in haar sierlijk woonvertrek, en in de plaats harer inwoning zuchtte eene andere, niet minder bedroefde weduwe in haar nederig kamertje. Deze laatste had echter nog een zoon, terwijl mevrouw van Staal al hare kinderen verloren had. In gepeins verzonken, denkende aan de dagen van weleer, zat de rijke weduwe met de hand onder het hoofd.

Plotseling liet zij die zakken; een glans van vergenoegen werd zichtbaar op haar gelaat. Men kon duidelijk bespeuren, dat eene aangename gedachte haren geest bezig hield. Die gedachte hoopte zij te verwezenlijken.

De rijke dame had het voornemen opgevat om het kind der behoeftige weduwe voor hare rekening nuttig onderwijs te doen geven, en hem, wanneer hij braaf oppaste, een handwerk te laten leeren, om zodoende op eene eerlijke wijze zijne moeder later te kunnen onderhouden. Ook de weduwe zou zij voorthelpen, teneinde deze in haar onderhoud voorzien kon. „Is aan den avond *voor* het Kerstfeest,” zoo zeide zij bij zich zelve, „voor ons beiden zij zulk een droevige herinnering verbonden, ik zal die herinnering voor haar trach-

ten te verzachten. Morgen Kerstfeest! Hoe gelukkig zou ik zijn, een zoon aan mijn hart te mogen drukken; doch de Heere heeft mij een anderen weg bereid. — Gonda en hare zuster verdienen voortgeholpen te worden. Waartoe heeft de Heere mij met aardsche goederen gezegend, dan om ze ten nutte van anderen als rentmeesteres te besteden? — Wat hebben beide meisjes veel ondervonden; zij treuren om eene lieve moeder, die van verdriet over het gedrag van haren man, die in geen jaren van zich heeft laten hooren, ten grave is gedaald." De rijke weduwe weende.

De gedachte, dat God haar in staat gesteld had om degenen, die in lijden waren, te ondersteunen en wel te doen, hield haren geest bezig, tot zij eindelijk ook hare legerstede ging opzoeken, na de bedroefden en zich zelve in 's Heeren bewaring in den gebede te hebben bevolen.

---

3. HET ONVERWACHT BEZOEK.

„Hoe laat zou het zijn, Frits?" vroeg de bijna vijftigjarige Schuurman aan een jongmensch van bijna twintig jaren. „Hoe laat zou het zijn, beste jongen?"

„Het is bij drieën," antwoordde Frits, op zijn horloge ziende.

„Dan mogen we wel onzen stap verhaasten; want we zijn nog meer dan twee uur van de plaats onzer bestemming verwijderd."

Frits zette groote oogen op; hij had dien dag reeds een tocht van vijf uren afgelegd, en nu nog twee....

„Komaan, mijn jongen! moed geschept. Het einde der reis is bijna daar en we kunnen uitrusten te midden van..." een hevige hoesthui belette hem verder te spreken.

Hoewel Schuurman zelden weende, rolde hem een traan langs de wangen. — Hij had in de laatste herberg bij het vernemen naar den weg, smartelijke berichten vernomen.

Schuurman was een forsche, sterk gespierde man. Men zou hem voor geen vijftiger hebben aangezien. Zijn levensloop werd gekenmerkt door vele daden, waarover we een sluier moeten werpen.

Door zijn losbandig gedrag had hij eene lieve vrouw en twee kinderen ongelukkig gemaakt, hen verlaten, als soldaat dienst genomen, en daar geleerd, wat hij in de ouderlijke

Hoewel Schuurman zelden weende, rolde hem een traan langs de wangen.

woning en in de zijne nooit had willen leeren, namelijk: *onderwerping*.

Twintig jaren zijn sedert dien tijd verloopen, terwijl we hem nu ontmoeten om hen, die hij zoo trouweloos verlaten had, weder op te zoeken. Waar berouw over zijne zonden had de begeerte bij hem opgewekt om zijn voornemen ten uitvoer te brengen. De Heere had zijne oogen geopend. Na dien tijd verwierf hij de achting zijner oversten, maakte door zijne dapperheid bevordering, werd van soldaat, onderofficier en verwierf zich een klein vermogen. Bij het naderen van het einde van zijn dienstdtijd, had Schuurman het plan gevormd zich metterwoon in de plaats zijner geboorte te vestigen, en, zoo zij nog leefden, voor de zijnen te werken. Frits, die lust in de studie toonde en daarvan reeds veelvuldige blijken gegeven had, zou wel op eene of andere wijze geplaatst kunnen worden. Onderscheidene malen had hij naar zijne vrouw geschreven, haar om vergiffenis gesmeekt, maar geen antwoord bekomen. — Eindelijk was de tijd daar om met Frits de reis te ondernemen, dewijl zijn dienstdtijd verstreken, en hij zijn pensioen aangevraagd en verkregen had. De reden, waarom zijne brieven niet beantwoord werden, was eenvoudig deze, dat zijne vrouw zich, niet lang na zijn vertrek, met hare beide kinderen naar eene ver verwijderde plaats begeven had, en daar eenzaam en afgezonderd woonde. We zullen Schuurman op zijne reis niet volgen. Na vele stormen en een zeer vermoeienden tocht van honderd en tien dagen kwam hij in zijn vaderland terug. Weldra zag hij in de verte het torentje der dorpskerk, waar hij zoo menigmaal de liefderijke stem der vermaning had vernomen.

Dat torentje, als een vingerwijzing naar den hemel, herinnerde de dagen van weleer. Onmiddellijk deed hij onderzoek naar zijne betrekkingen. Niemand kende hen. Met de grootste moeite werd hij eindelijk gewaar, dat zijne vrouw en dochters, jaren geleden, naar elders vertrokken waren. Ook vernam hij, dat zijne brave echtgenoot overleden was. —

Ziehier de reden, waarom Schuurman weende. —

Zoo vinden we hem dan nu op weg naar de aangeduide woonplaats zijner dochters, waarvan de eene, zooals men hem gezegd had, met zekeren De Rijk gehuwd was.

Wat had hij nu wel willen geven, om zijne vrouw nog eens aan het hart te drukken. Helaas! Zij was er niet meer.

Is het te verwonderen, dat Schuurman bijna den geheelen weg over niet sprak? Zijne vrouw in het graf! En hare ziel? Hoe verlangde hij iets van haar afsterven te vernemen!

Het was reeds laat, toen op den avond voor het Kerstfeest Schuurman de woning van De Rijk naderde. Treurig zat de weduwe bij het flauwe schijnsel eener lamp met Jakob in de kamer, toen er aan de huisdeur werd getikt. Welk een onverwacht bezoek in zulke droevige omstandigheden! Het is niet mogelijk de ontroering te beschrijven bij de ontmoeting der diep bedroefde weduwe met haren als uit den dood herleeften vader. Sprakeloos zonken ze in elkanders armen. Welk een mengeling van droefheid en vreugde! Het was te veel, zou men zeggen, om door te staan.

Met innige deelneming vernam de vader het voor eenige uren plaatsgevonden sterven zijns schoonzoons en troostte zijne dochter met de blijde hoop des wederziens; omdat hij uit haren mond vernomen had, dat De Rijk door het geloof in de vergeving der zonden door het bloed des kruises de eeuwigheid was ingegaan. Ook van zijne echtgenoot kon dit gezegd worden.

Blijde tijding bij het hartverscheurend gemis!

Toen de eerste ontroering voorbij was, zeide de vader: „De Heere heeft mij ter juister tijd tot u gezonden, lieve dochter! Uw steun heeft Hij weggenomen, maar ook weder voor u gezorgd, door mij tot u te zenden.”

Jakob, die maar in het eerst niet begrijpen kon, dat die vreemde man zijn grootvader was, werd allengs vertrouwelijker, ging op zijn knieën zitten, en scheen te willen vragen: „of grootvader hem niet een mooie geschiedenis wilde vertellen.” — Daar zat hij, de kleine Jakob, het evenbeeld zijns vaders, met zijne helder sprekende oogen, en kuiltjes in de wangen. Wanneer zijne moeder hem aanzag, werd haar gemoed bewogen, omdat hij zoo sprekend op zijn vader geleek.

„Wat zijn de wegen des Heeren wonderlijk; wie had gedacht, lieve vader! u zoo, en door 's Heeren goedheid zoo veranderd, weder te zien” zeide de weduwe.

„Ja, mijn kind! als het: „tot hiertoe en niet verder” uit den Hooge wordt uitgesproken, staat de zondaar verpletterd, een Almachtige hand grijpt hem aan en trekt hem als een brandhout uit het vuur,” antwoordde Schuurman.

Het was niet meer zoo stil in de woning van De Rijk als

in den vooravond, ofschoon er van tijd tot tijd een traan langs de wangen van vader en dochter rolde.

Dit bevreemdt ons niet, niet waar? Ginds, op een handvol stroom, lag het dierbaar overschot van een geliefden echtgenoot; daar viel het oog op een teruggekeerden vader, eene diepgeschokte vrouw en dochter, of op een jeugdig knaapje, dat onbewust was van het groote verlies, dat hem getroffen had. Die tranen waren tranen des gevoels, tolken van een diepbedroefd hart.

De huisklok sloeg elf uur, het teeken der nachtelijke ruste. Ieder begaf zich dan ook naar zijn leger.

Wat er dien nacht in het gemoed van vader en dochter omging, kan alleen gevoeld worden door hen, die gelijke ervaringen hebben beleefd.

---

4. DE GEWICHTIGE ONTDEKKING.

„Hoe verlang ik naar de bijeenkomst van heden avond, Gonda! ik weet niet, maar het is mij zoo zonderling om het hart, het is alsof de Heere mij een aangenaam avonduur wil bereiden,” zeide mevrouw van Staal. „o, ik heb de beide Kerstdagen zoo gevoeld, wat groote liefde de Heere aan zondaren bewezen heeft door mensch te worden.”

Gonda knikte toestemmend. Haar gemoed was vol. Had de tijding van den dood haars zwagers haar bedroefd, die droefheid werd gematigd door de blijdschap der onverwachte terugkomst haars vaders. Het meisje wist bij oogenblikken niet of zij waakte of droomde. Eindelijk brak het bepaalde uur aan voor de samenkomst. In de helder verlichte zaal, waar een knappend vuurtje brandde, zat Mevrouw hen af te wachten, die belang stelden in de onderlinge bijeenkomsten. Onder het twintigtal, dat daar bijeen kwam, bevonden zich ook Schuurman en Frits. Mevrouw van Staal verzocht een der aanwezigen voor te gaan in het gebed. Zij verheugde zich Schuurman in hun midden te zien, en richtte tot hem het woord.

„Gij zijt na jaren afwezens, goede vriend! uit de *Oost* teruggekomen. Het een en ander heb ik vernomen. De goede Ontfermer heeft uwen levensloop eene heerlijke wending doen nemen ter Zijner eer.”

„Ja, Mevrouw! dat onwaardeerbaar voorrecht is mij geschonken; ik mag den Heere mijn Zaligmaker noemen; mij, die het onwaardig ben, is genade bewezen.”

„Dat is meer waard dan aardse schatten,” merkte mevrouw van Staal op. — De minzaamheid, waarmede zij met lieden beneden haar stand omging, zou in het oog der groote wereld niet te verdragen zijn geweest; het zou als een schande aangemerkt zijn; doch mevrouw van Staal, hoewel van adellijke geboorte, kende een anderen, een hooger adel, dan dien van deze nietige aarde, — den adel uit God. — Met een geloovig kind des Heeren uit den overvloed des harten te spreken, gaf haar meer genoegen, dan het genot der wereld.

Het gesprek liep verder over het gevierde feest van de geboorte des Heeren, en de bekendmaking daarvan aan eenvoudige herders, waarbij mevrouw op haar eigenaardige wijze opmerkte, dat alleen voor eenvoudigen, namelijk: kinderlijk gestemde harten, de geboorte des Heeren, vrede in het gemoed werkt. Onder het spreken scheen Frits aan hare lippen te hangen. Mevrouw van Staal gevoelde wederkeerig zich tot den jongeling aangetrokken, zoodat zij hem met blijkbaar welgevallen aanzag.

„Ja; mijne vrienden! Het Kerstfeest gaat bij mij altijd met eene droevige herinnering gepaard. Vooral den avond voor den feestdag zal ik nimmer vergeten. Het is nu zestien jaar geleden, dat we te S . . . . woonden. Mijn dierbare echtgenoot leefde nog. We hadden destijds twee kinderen; een jongetje van vier en een meisje van zes jaren; een kind was ons door den dood ontnomen. Het knaapje, ach! had het den dood in onze armen gevonden; het zou zeker bedroevend geweest zijn, maar . . . o, ik mag er niet aan denken. Onze lieve Karel speelde achter het huis. Eensklaps werden we door het gillen en schreien der bedienden getroffen, en toen wij gingen onderzoeken naar de reden van dit rumoer, zagen wij een grooten koningstijger over de schutting van onzen tuin springen met ons lieve kind in zijn muil. Ieder snelde ter hulp, doch alle pogingen tot redding waren vruchteloos. Ons lieve kind werd eene prooi van het wreedaardige monster.” Hier zweeg zij. Tranen biggelden langs hare wangen. Ontzetting en aandoening stond op elks gelaat te lezen, en de geheele vergadering had medelijden met de goedhartige dame.

Eene diepe stilte heerschte in het vertrek. Men kon zien, dat ieder getroffen was.

„Hebt ge nooit meer iets van uw zoontje vernomen, mevrouw?” vroeg Schuurman, niet recht wetende, wat hij zeide. Zijne knieën knikten, zijn gelaat was doodsbleek; doch hij herstelde zich weder.

Hetzij mevrouw die vraag niet hoorde, hetzij zij dacht: hoe zou ik iets van mijn kind, dat door een wild dier verscheurd is, hebben kunnen vernemen; hoe het zij, ze gaf geen antwoord. De vraag werd herhaald, maar het antwoord bleef weder achter.

„Jakob meende, dat zijn Jozef door een wild dier was verscheurd, mevrouw! en toch . . . . hij leefde.”

„Ach, beste vriend! als ik op het verbond pleit, moet ik gelooven, dat mijn Jozef, mijn Karel nog leeft.”

„Uw verhaal treft mij, mevrouw! Ook ik heb in mijn leven eene ontmoeting gehad, die veel, zeer veel overeenkomst heeft met uwe geschiedenis. Nooit zal ik haar vergeten. Wilt gij ze hooren?” Mevrouw knikte toestemmend en Schuurman begon: „Jaren geleden, in de maand December, moest ik, destijds sergeant, met tien man, drie strafschuldigen naar B . . . . . overbrengen. Op onzen terugtocht, een half uur van S . . . . ., ontdekten we in de struiken langs den weg een tijger; de paarden steigerden en wilden niet verder. De tijger hield zich verborgen, doch niet zoo, of wij konden hem nog zien. Hij had iets naast zich liggen, dat we echter niet goed konden onderscheiden. Eenigszins van den schrik bekomen, gaf ik de manschappen bevel vuur te geven. De geweren knalden en — de prachtig gestreepte tijger gaf stuiptrekkend den geest. Verbeeld u, mevrouw! toen wij hem naderden, lag een aanminnig knaapje bewusteloos, maar ongedeerd, naast hem. Ik nam het op, bracht het tot bewustzijn, en, daar wij haast hadden, nam ik het mede naar D . . . n. Zonder te onderzoeken, wie de bedroefde ouders waren, beschouwde ik het als mijn eigendom, voedde het op, deelde mijne soldij met hem, en op Frits wijzende, zeide hij: „hier ziet gij hem voor u.”

Mevrouw van Staal voelde geen grond. Zou dit haar zoon zijn? Zou de Heere, bij zooveel beproevingen, evenals aan vader Jakob, ook haar haren zoon wedergeven? Alles draaide haar voor de oogen. Plotseling, als uit een droom ontwakend,

Hij had iets naast zich liggen, dat we echter niet goed konden onderscheiden.

vroeg zij: „Hebt gij ook opgemerkt, goede vriend! of dat jongsken op den linkerarm een litteeken heeft?”

„En wanneer dat zoo ware, mevrouw! — Geloofst gij niet, dat de Heere regeert?”

„Spreek, o spreek; mijn hart is ontroerd.”

„Mevrouw! de Heere is groot. — Zijne wegen zijn wonderlijk. — Zie hier uw zoon. — Hij draagt een teeken op zijn linkerarm.”

Mevrouw van Staal had zich lang goed gehouden, maar toen Karel in de armen van zijne moeder vloog, en zij hem aan haar hart drukte, gevoelde zij hare krachten bezwijken. Zij zonk bewusteloos neder. Alle vrienden waren verblijd en deelden in haar geluk. Wie kan, wat door allen werd gevoeld, schetsen? Toen mevrouw uit haren bewusteloozen toestand bijgekomen was, en de eerste aandoeningen voor geregeld denken hadden plaats gemaakt, zong het geheele gezelschap als uit één mond: Psalm 98 : 2 en 3. De avond *na* het Kerstfeest eindigde voor mevrouw van Staal in grenzenlooze vreugde en dankbare erkenning, wegens de wonderlijke leidingen Gods, met haar gehouden.

Jaren zijn voorbijgegaan, sinds deze gebeurtenis plaats vond. De vrouw van De Rijk, haar zoontje, Gonda en haar vader werden door mevrouw van Staal in staat gesteld onbezorgd te leven. Karel vond, evenals zijne moeder, zijn lust in weldoen. Velen genoten onbekrompen van zijne christelijke liefdadigheid.

Als mevrouw van Staal over den avond *voor* het Kerstfeest spreekt, voegt zij er met nadruk bij, om treurenden te bemoedigen: „er volgt ook een avond *na* dit feest,” als wilde zij daarmede zeggen: „na lijden geeft de Heere verblijden.”
